

Lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi ydinenergialaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Jani Halinen, FT

Ydinenergia-tutkimusalueen johtaja

15/04/2026 VTT – beyond the obvious

VTT:n yleisiä huomioita lakiesityksestä

- Esitys parantaa sääntelyä erityisesti selkeämmän rakenteen ja täsmentävien pykäliden myötä
- Rajapintaa säteilylakiin parannettu
- Huolehtii ydinenergian käytön turvallisuudesta ja kansallisen ydinjätehuollon asianmukaisesta toteutumisesta
- Lupajärjestelmän uudistukset mahdollistavat uusien hankkeiden joustavamman toteutuksen ja vähentävät riskejä
- Varsin teknologianeutraali ja mahdollistaa myös uusien ydinenergiaratkaisujen käyttöönottamisen

VTT:n erityisiä huomioita

Fuusioon perustuvien koereaktoreiden sääntely

- Lakiesitys: fuusioreaktorin kokeellisen käytön sääntely säteilylain alle
- VTT pitää tätä perusteltuna:
  - Fuusioreaktoreissa ei synny korkea-aktiivista käytettyä polttoainetta
  - Fuusioon ei liity samanlaisia turvallisuuskysymyksiä kuin fissioon (kuten kriittisyysturvallisuus, käytetyn polttoaineen jälkilämmönpoisto)
    - Kyse enemmän säteily- kuin ydinturvallisuuden varmistamisesta
    - Linjassa uudistuksella tavoitellun riskitietoisemman lähestymistavan kanssa
- Selkeä sääntely etu, joka vahvistaa Suomen houkuttelevuutta
- Teknologian kehittyessä tarpeen tarkastella asiaa uudelleen

Asiantuntemuksen säilyminen, tutkimus- ja tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoittaminen

- Esitys pienentäisi luvanhaltijoilta kerättäviä maksuja, joilla rahoitetaan alan asiantuntemuksen ja infrastruktuurin säilyttäminen, sekä Suomessa toimivien ydinlaitosten turvallisuustutkimus ja ydinjätehuollon ratkaisujen kehittäminen
- VTT ei näe tätä perusteltuna: turvallisuustutkimuksen tarve ei ole vähenemässä laitosten ikääntyessä ja uusien teknologioiden tullessa käyttöön
- Rahoituksen tarkoituksenmukaisesta kohdentumisesta tulee huolehtia
- Maksuvelvollisuuden syntyminen periaatepäätöksen sijaan lupahakemuksen yhteydessä on uusien teknologioiden tapauksessa myöhäinen ajankohta ja voi hidastaa uusien teknologioiden luvittamista

Kansallinen ydinenergia- ja ydinjätehuoltoalan tutkimusohjelma

- VTT kokee kansallisen tutkimusohjelman tarkoituksenmukaiseksi ja tehokkaaksi
- Tärkeimpiä kansallisia työkaluja uusien osaajien kouluttamiseksi
- Tutkimuksen lisäksi ohjelmassa on arvokasta sidosryhmien vuorovaikutus
  - Varmistaa tutkimuksen suuntautumisen tarkoituksenmukaisesti
  - Rahoituspäätösten tekeminen ilman sidosryhmien kuulemista ja vaikutusmahdollisuuksia johtaa allokointiin, jonka erityisesti luvanhaltijat voivat kokea tehottomaksi ja joka heikentää tutkimusohjelman legitimitettä

bey⁰nd

the obvious

Thank you!

vttresearch.com